

Uchwała Nr XXIX/211/2008
Rady Miejskiej w Brzesku
z dnia 24 września 2008 roku

w sprawie przyjęcia i realizacji „ Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2008- 2013” .

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 110 ust.10 w związku z art.19 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) Rada Miejska w Brzesku uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2008- 2013” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brzeska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Brzesku
K. Ojczyk
mgr Krzysztof Ojczyk

Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej w Brzesku
Nr XXIX/211/2008 z dnia 24 września 2008 r.

GMINNY SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Na lata 2008-2013

I. RODZINA I DZIECKO W PRAWIE POLSKIM I MIĘDZYNARODOWYM

Rodzina i dziecko chronione są zarówno w prawie polskim jak i międzynarodowym. **Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** stanowi, że „małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”.

Następne artykuły Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej odnoszą się do różnych aspektów życia rodzinnego. Normy życia rodzinnego zawarte w Konstytucji, a odnoszące się do rodziny znajdują rozwinięcie w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Precyzuje on i rozwija problematykę rodziny odnosząc się do kwestii zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych, obowiązków alimentacyjnych, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Również inne akty prawne w prawie polskim, odnoszą się do rodziny są to Kodeksy:

- **karny**, który zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, takich jak; bigamia, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie nieletnich, porzucenie czy uprowadzenie dziecka,
- **postępowania cywilnego** chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym,
- **pracy** chroni macierzyństwo i zdrowie kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również akty międzynarodowe ratyfikowane przez Polskę: **Art. 16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka** stanowi, że „rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”.

Część pierwsza w **pkt 16 Europejskiej Karty Społecznej** mówi, że „rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej odpowiedniego rozwoju”.

Z kolei **Karta Praw Stołicy Apostolskiej** w Części B stwierdza „rodzina zbudowana jest na małżeństwie, głębokim i uzupełniającym się związku mężczyzny i kobiety, który opiera się na

nierozdzielnej więzi małżeństwa zawartego dobrowolnie i publicznie, otwartego na przekazywanie życia”.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, który jest zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka jest **Konwencja Praw Dziecka**.

Podkreśla się w niej, że dzieci, stanowiące jedną z najsłabszych grup społecznych, podlegające z natury rzeczy władzy, decyzjom dorosłych, narażone są na najpoważniejsze niebezpieczeństwo, muszą być chronione w sposób szczególny. Najważniejsze założenia Konwencji Praw Dziecka, to:

- traktowanie dzieci jako odrębnych jednostek, które wymagają szczególnej opieki ze względu na swą niedojrzałość,
- szacunek dla indywidualności dziecka
- uznanie, że rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka,
- przekonanie, że państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach.

Postanowienia Konwencji Praw Dziecka odnoszą się do dziecka zarówno przed, jak i po urodzeniu. Szczególne prawa przyznane zostały dzieciom upośledzonym i niepełnosprawnym oraz pozbawionym rodziców.

Z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej Polska przyjęła również nowe przepisy ochrony praw dziecka i ochrony rodziny. Obecnie nie ma w Unii Europejskiej dokumentu, który określałby wszystkie prawa człowieka, przyjęto jednak szereg dokumentów tj. deklaracji, rezolucji, rekomendacji odnoszących się do pojedynczych zagadnień / np. decyzja Rady Europy w sprawie zwalczania dziecięcej pornografii w internecie, dyrektywa w sprawie ochrony pracy osób młodych, zakazująca pracy osobom do 15 roku życia/.

Całościowy system chroniący dziecko i rodzinę ma zostać wprowadzony po przyjęciu Konstytucji Unii Europejskiej, która poza przepisami chroniącymi wszystkich ludzi, zawierać będzie przepisy odnoszące się wprost do ochrony szczególnych praw dziecka.

Na rzecz dobra dziecka, tak w Polsce jak i w większości krajów Unii Europejskiej działają Rzecznicy Praw Dziecka, których zadaniem jest przestrzeganie praw młodych ludzi.

Do nich dzieci mogą się zwrócić jeżeli ich prawa są łamane.

W naszym kraju w ostatnim okresie podejmuje się wiele działań w obszarze polityki prorodzinnej mających na celu wzmocnienie rodziny, a tym samym umożliwiając rodzinie prawidłowe wykonywanie swoich funkcji.

II. ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Rodzina jak już wspomniano jest, naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i powinna znajdować się pod ochroną i opieką państwa. Zapewnienie rodzinie odpowiedniego miejsca w społeczeństwie może w znacznym stopniu decydować o powodzeniu aktualnie przeprowadzanych reform. Dążenie do umacniania podstaw funkcjonowania rodziny jest

więc, potrzebą rozwojową, a równocześnie powinnością Państwa. Społeczeństwo, a w szczególności państwo, winno czynić wszystko w zakresie politycznym, ekonomicznym i prawnym, by umocnić jedność rodziny. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych i innych.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W polityce społecznej kwestie dziecka traktujemy z wielką uwagą. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa, sytuacja dzieci i rodzin w naszym kraju daleka jest od stanu zadawalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowa lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Głównym celem opracowania i wdrożenia systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, jest zapobieganie zagrożeniom dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i efektywna pomoc w rozwiązywaniu problemów wynikających z tych zagrożeń.

Zadanie to winno być realizowane przede wszystkim przez:

- Wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach;
- Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych
- Poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- Poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi

Całość podejmowanych działań można podzielić na cele strategiczne i składające się na nie cele operacyjne.

Cele programu:

- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin,
- poszukiwanie nowych alternatywnych rozwiązań w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny na rzecz prawidłowego wypełniania zadań związanych z opieką nad dzieckiem i jego wychowaniem,
- zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży oraz dysfunkcjonalności rodziny,
- wspieranie rodziny, szkoły i społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi i młodzieżą zagrożoną demoralizacją i uzależnieniami
- koordynacja wszelkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych, zajmujących się na terenie gminy pomocą dziecku i rodzinie,
- opracowanie informacji o możliwościach skorzystania z różnych form i metod pomocy, opieki i wsparcia dla dziecka i rodziny na danym terenie,
- aktywizowanie dzieci, młodzieży i rodziców do działań na rzecz własnego rozwoju,
- udzielanie rodzinie kompleksowej pomocy w formie specjalistycznego poradnictwa i terapii,
- upowszechnianie działalności profilaktycznej i promocji zdrowia,
- dostosowanie organizacji placówek do potrzeb dzieci i rodzin, w tym rodzin opiekujących się osobami z głębokim upośledzeniem fizycznym i umysłowym, tworząc placówki dziennej opieki nad takimi osobami,
- integracja profilaktyczno – opiekuńczej działalności placówek przy zachowaniu pełnej ich autonomii.

Zasady funkcjonowania systemu :

- aktywny udział mieszkańców,
- autonomiczność podmiotów,
- interdyscyplinarność działań,
- współpraca i partnerstwo,
- współodpowiedzialność podmiotów realizujących system,
- ciągłość działań,
- pierwszeństwo profilaktyki przed interwencją.

Poziom I – profilaktyka

- pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla dzieci i młodzieży mających trudności edukacyjne, adaptacyjne, będących w sytuacji kryzysowej
- prowadzona na terenie placówek oświatowych,
- działalność psychoedukacyjna skierowana do rodziców,
- zajęcia pozalekcyjne: sportowe, kulturalne, rekreacyjne, edukacyjne,
- akcja lato - zima: obozy biwaki, półkolonie, festyny środowiskowe, plenery plastyczne, koncerty,
- profesjonalne programy profilaktyczne, oraz kampanie i akcje nastawione na zapobieganie konkretnym zagrożeniom: agresji, uzależnieniom, sektom, przemocy,
- programy promocji zdrowia – realizowane we współpracy ze służbą zdrowia,
- tworzenie otwartych miejsc rekreacji i wypoczynku: place zabaw, ogródki jordanowskie, boiska, trasy rowerowe,
- kontrola realizacji obowiązku szkolnego,
- systematyczny monitoring potrzeb środowiska lokalnego w zakresie działalności profilaktycznej.

Poziom II – wczesna instytucjonalna pomoc rodzinie,

- poradnictwo socjalne i rodzinne,
- dożywianie dzieci,
- dofinansowywanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin ubogich, w tym dofinansowanie obozu terapeutycznego dla dzieci z grupy ryzyka,
- pomoc osobom niepełnosprawnym wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych i celowych,
- tworzenie i realizacja programów osłonowych,

- finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych - prowadzenie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób uzależnionych,
- edukacja prawna, w tym upowszechnianie informacji o profilaktyczno-interwencyjnych funkcjach wymiaru sprawiedliwości oraz służb porządku publicznego.

Instytucje i organizacje pozarządowe – współrealizatorzy programu

- 1) Placówki oświatowe
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- 3) Urząd Miejski
- 4) Miejski Ośrodek Kultury
- 5) Świetlice profilaktyczno-wychowawcze
- 6) Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
- 7) Policja
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku
- 9) Organizacje pozarządowe
- 10) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 11) Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 12) Fundacja Profilaktyki Wychowawczej w Rodzinie i innych Środowiskach Wychowawczych.
- 13) Zakłady Opieki Zdrowotnej

ZAKOŃCZENIE

Realizacja programu odbywać się będzie w ciągu najbliższych 5 lat, a jego efekty zależą od ścisłej współpracy podmiotów i środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznacza na realizację działań środki własne przewidziane w planie finansowym na realizację tego zadania, a ponadto będą przeznaczone środki z Funduszu „Przeciwdziałanie Alkoholizmowi”.

Program ma formułę otwartą, co oznacza, że jest możliwe wnoszenie poprawek oraz rozbudowywanie go o nowe zadania.

Oczekiwane efekty:

- Poprawa funkcjonowania rodziny
- Pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ
------------------	----------------	---------	---------------------------------

I.
WSPIERANIE RODZINY

<p>1. Wspieranie potencjału rozwojowego rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie programów służących rozwojowi dzieci i młodzieży oraz rodzin, - wzmocnienie czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego - rozwijanie lokalnej bazy informacyjnej, edukacyjnej, wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych - wspieranie rodzin niepełnych, wielodzietnych w ich prawidłowym funkcjonowaniu -włączenie rodziców w proces dydaktyczno - wychowawczy dzieci - szkolenie kadry pedagogicznej w celu jej profesjonalnego przygotowania do prowadzenia działalności profilaktycznej z rodzicami - wspieranie dziennych placówek wsparcia dziennego, młodzieżowych klubów - wspieranie świetlic środowiskowych - przygotowanie ulotek informacyjnych instytucji wspierających - współpraca z mediami 	<p>SZKOŁY PRZEDSZKOLA MOPS MOK ŚWIETLICE PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZE</p>
<p>2. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin i wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza i rozpoznawanie warunków i jakości życia rodziny; - rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego (wsparcie dla rodzin z osobą długotrwale bezrobotną); - aktywizacja młodzieży po 	<p>MOPS PEŁNOMOCNIK BURMISTRZA DO SPRAW PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH</p>

II
**POPRAWA STANU
BEZPIECZEŃSTWA
RODZINY, DZIECI I
MŁODZIEŻY**

**1. Wzmacnianie
poczucia
bezpieczeństwa i
społecznej pewności
oraz
przeciwdziałanie
uzależnieniom
wśród dzieci i
młodzieży**

- promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych z policją;
- promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży (nikotyna, alkohol, narkotyki)
- Powiatowe Dni Zdrowia
- kontrola zakazu sprzedaży papierosów, alkoholu dzieciom i młodzieży do lat 18,
- ochrona dzieci przed uzależnieniami w rodzinie
- działania mające na celu umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej
- tworzenie boisk, placów zabaw
- wspieranie działalności zrzeszonych i niezrzeszonych organizacji dziecięcych i młodzieżowych poprzez tworzenie możliwości udziału w imprezach
- prowadzenie zajęć, prelekcji, pogadanek, zajęć warsztatowych w szkołach z udziałem dzieci, młodzieży rodziców
- włączanie rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczy dzieci (np. angażowanie rodziców w udzielanie pomocy w zakresie pracy domowej, do organizacji imprez klasowych, szkolnych itp.).
- prowadzenie kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- organizowanie konkursów plastycznych oraz turniejów wiedzy

MOPS
MIEJSKA KOMISJA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ZARZĄDY OSIEDLA
RADY SOŁECKIE
SZKOŁY
STAROSTWO
POWIATOWE
PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO-
PEDAGOGICZNA

<p style="text-align: center;">III</p> <p style="text-align: center;">UZUPEŁNIENIE OPIEKI ZDROWOTNEJ NAD DZIECKIEM NIEPEŁNOSPRAWNYM</p>	<p>1. Intergacja społeczna dzieci niepełnosprawnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież niepełnosprawną do samodzielnego i niezależnego życia i kierowanie do Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy - wspieranie programów sprzyjających tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, umożliwiających przystosowanie dzieci zdrowych do codziennego funkcjonowania z niepełnosprawnością rówieśnika, 	<p>MOPS</p>
	<p>2. Wspieranie rodziców w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wypłata zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych - wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi - zapewnienie usług opiekuńczych w celu odciążenia rodziców - mobilizacja rodziców do dbania o stan zdrowia dzieci i młodzieży - umieszczanie dziecka w przedszkolach integracyjnych na wniosek Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub pracownika socjalnego - dowóz dziecka niepełnosprawnego do placówek oświatowych 	<p>MOPS</p> <p>FUNDACJA PROFILAKTYKI WYCHOWAWCZEJ W RODZINIE I INNYCH ŚRODOWISKACH WYCHOWAWCZYCH</p> <p>URZĄD MIEJSKI</p>

